

Drejebog

Digital Ung hverdag

Materiale til refleksiv digital dannelse
til folkeskolens udskoling.

Materialet inviterer de unge til dialog og refleksion over, hvad der er god digital dannelse.

Materialet følger anbefalingerne fra Børns Vilkår og Medierådet for børn og unge.

Drejebog – digital hverdag

Dialogguiden guider underviseren i dialogen med eleverne gennem forslag til spørgsmål og aktuelle eksempler. Den understøtter PowerPoint-præsentationen Digital Hverdag, som giver overblik over modulets opbygning.

For at gøre det let at bruge drejebogen er *spørgsmål*, *underviser fortæller* og *øvelser* markeret med hver sin farve:

- Spørgsmål
- Underviser fortæller
- Øvelser.

Program

Tid	Emne
20 min.	Intro til digital dannelse
40 min.	Billeder på sociale medier: Hvad må man dele?
10 min.	Pause
35 min	Adfærdsdesign: Hvordan påvirker skærme vores hverdag, og hvorfor er det så svært at lægge sin telefon?

3 min

Slide 1: *buffer mens der gøres klar til undervisning*

Plenum

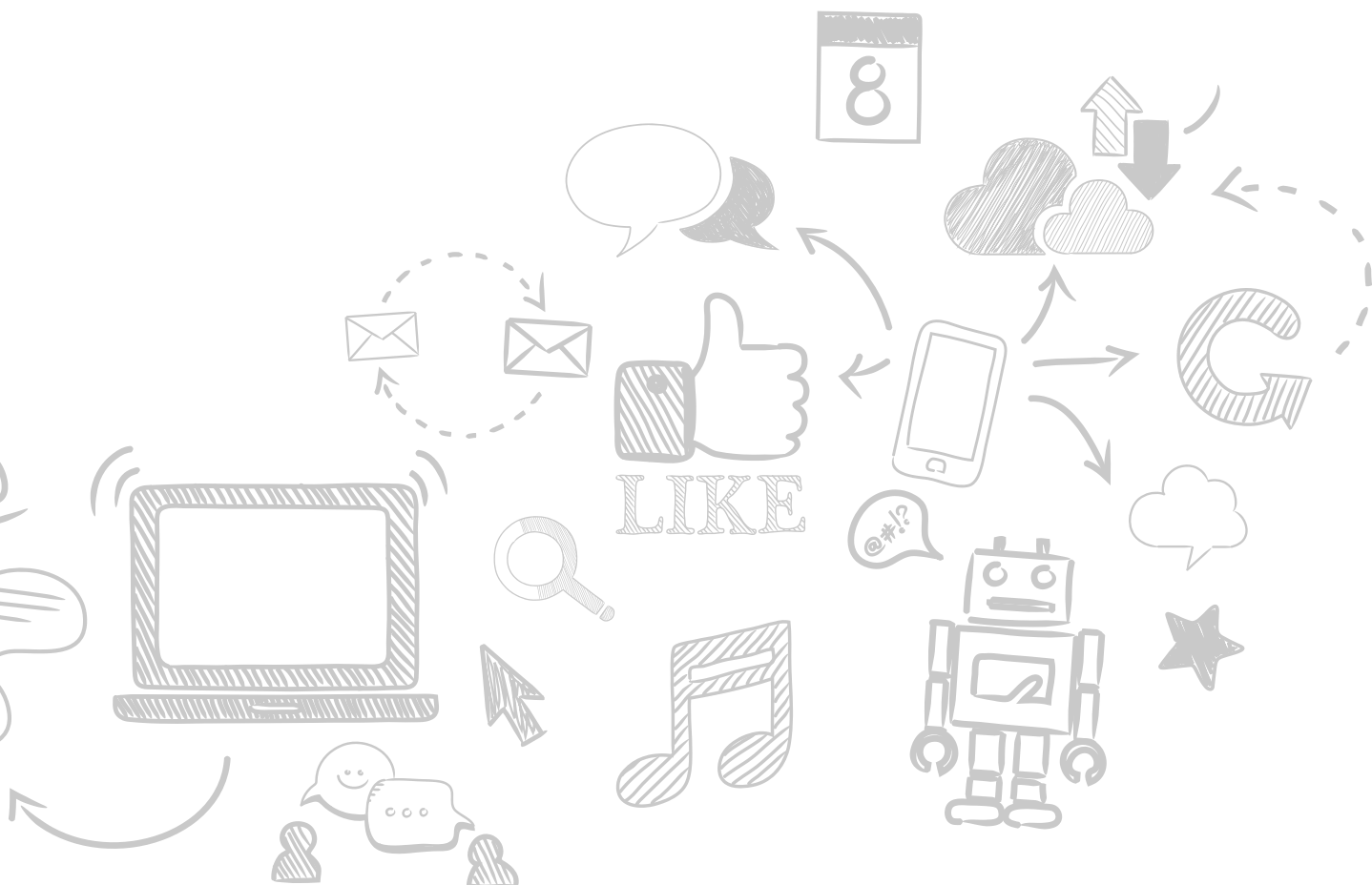

Underviser fortæller:

- I dag kommer vi ind på emner, som I også ved en del om.
- Kom med jeres eksempler — de er vigtige. Husk, der er ikke noget, der er rigtig eller forkert.
- Målet med i dag er, at I bliver gode til at reflektere over jeres digitale liv, og de valg I træffer.

Dagens program gennemgås kort:

- Hvad er digital dannelse?
- Billeder på sociale medier: Hvad må man dele?
- Hvordan påvirker skærme vores hverdag?
- Hvorfor er det så svært at lægge sin telefon?

Slide 3: Introduktion til digitale dannelse

6 min	<p><i>Overgang: Vi skal lære hinanden lidt mere at kende</i></p> <p>Øvelse i plenum:</p> <p>Spørgsmål stilles ud i klassen, og undervejs skriver underviser det sociale medie på tavlen. Eleverne rækker hånden op, hvis de bruger det. Antal, der bruger mediet, skrives ud for det sociale medie.</p> <p>Spørgsmål:</p> <p>Hvilke sociale medier bruger I?</p> <p>Uddybende spørgsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad er forskellen på de sociale medier? • Hvilken app bruger I mest?	Plenum
2 min.	<p><i>Overgang: Nu kender vi jeres brug af sociale medier. Vi skal i dag snakke om, hvordan man opfører sig online. Altså at være digital dannet.</i></p> <p>Spørgsmål i plenum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvis vi starter med ordet dannelse. Hvad betyder det? • Har I eksempler på, hvordan man kan være godt dannet? • Hvor lærer man dannelse henne? • Hvad betyder så digital dannelse?	Plenum
2 min.	<p>Underviser fortæller:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vores sociale dannelse har udviklet sig over mange århundreder • For 100 år siden var dannelse noget andet, end det er i dag • Internettet har kun været udbredt blandt almindelige mennesker i 20 år • Det er ikke lang tid til, at finde ud af, hvad der er god digital dannelse • Derfor er vi stadig ved at finde ud af sammen, hvad der er god digital dannelse • Det betyder, at I også er med til at finde svaret på, hvad der er god digital dannelse. <p>Opsamling: Byd ind. Jeres holdning er også vigtig for at finde ud af, hvad der er god digital dannelse.</p>	Plenum

Intro til digital dannelse

Slide 4: Den digitale tidslinje

3 min	<p><i>Overgang: Den digitalisering, som I kender, er især sket over de sidste 20 år.</i></p> <p>Underviser fortæller:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tidslinjen viser, at det især er de sidste 20 år, at digitaliseringen har taget fart. • I starten kunne der gå årtier mellem banebrydende digital udvikling. Nu sker det hver måned. <p>Opsamling:</p> <p>Udviklingen er gået så hurtigt, at det nogle gange kan være svært at holde sig opdateret. Det har ændret vores hverdag og vores måde at være sammen på, og det kan nogle gange være svært for os alle at forstå de nye spilleregler. Altså ens egne og andres grænser. Lovgivningen bliver også lavet undervejs, som vi skal se nogle eksempler på i dag.</p>	Plenum
-------	---	---

Intro til digital dannelse

Slide 5: Offentlig / Privat

3 min	<p><i>Overgang: I den her øvelse har vi fokus på, hvordan grænserne mellem, hvad vi deler, og hvad, vi synes, er privat, er blevet mere flydende.</i></p> <p>Underviser fortæller:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der er forskel på, hvordan man opfører sig i forskellige situationer. Og der er forskel på, hvordan vi bruger vores sociale medier. • Nogle ting man førhen ikke ville fortælle ansigt til ansigt, kan måske nu deles på sociale medier. Vi deler mere ud af vores privatliv, end vores forældre måske gjorde.	Plenum
3 min	<p>Spørgsmål i plenum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad kendetegner det offentlige rum? • Hvad kendetegner det private rum?	Plenum
5 min	<p>Øvelse: To og to</p> <p>Arbejdsark uddeles til eleverne. Oppe på skærmen står nu nogle forskellige situationer. Dem skal eleverne vurdere, hvorvidt de vil dele og hvor. Eleverne arbejder sammen to og to i cirka fem minutter.</p> <p>Der samles op i fællesskab. Eleverne argumenterer frem og tilbage om de forskellige situationer.</p>	2 og 2

3 min

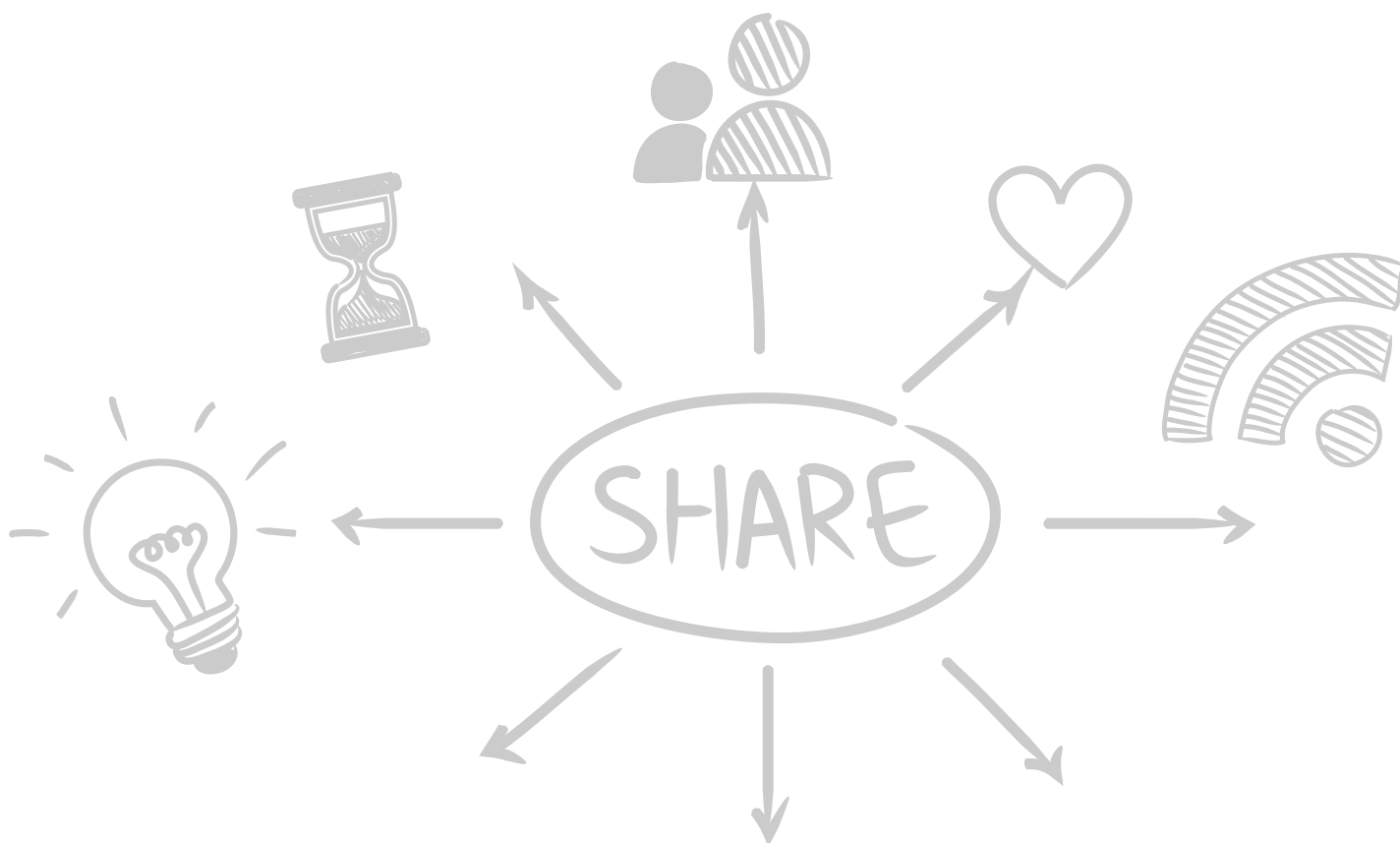
Spørgsmål til opgaven i plenum:

- Hvor vil I dele scenarierne?
- Hvorfor passer det godt at dele på den platform?
- Er der en platform, hvor du slet ikke ville dele det? Hvorfor?
- Ville dine forældre dele det på samme platform? Hvorfor tror du, de har en anden opfattelse?
- Vil I opfatte scenariet som en privat begivenhed?
- Hvorfor kan man godt dele den situation, som du nævner? Hvorfor kan man ikke dele den situation?
- Hvad er god digital dannelse, når det handler om at lægge private situationer på de sociale medier?
- Er der forskel på at dele foto og videoer? Er det de samme overvejelser?

Opsamling:

- Sociale medier har gjort grænsen mellem, hvad der er offentligt, og hvad der er privat mindre tydelig. Forskellige platforme kan føles mere private end andre, og derfor er det nemmere for os at dele ting, vi ellers aldrig ville dele.
- Folk har forskellige holdninger til, hvor grænsen skal være, og hvad der er ok at dele. Det kan betyde konflikter.
- Deling via sociale medier giver også mulighed for at komme til orde, bryde tabuer og danne en anden type relation, end man kunne for 20 år siden.
- Der er måske især forskellige holdninger på tværs af aldersgrupper.

Plenum

4 min.	<p><i>Overgang: Udover forskellige holdninger til hvad der er ok at dele, er der ifølge lovgivningen nogle klare regler for, hvad man IKKE må dele. Vores brug af sociale medier er meget visuel med delinger af billeder og videoer. Der bliver fx sendt 350 mio. billeder om dagen via snapchat.</i></p> <p>Underviser fortæller:</p> <p>Overordnet set findes der to forskellige slags billeder, man kan tage: portrætbilleder og situationsbilleder.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Situationsbilleder viser en aktivitet eller situation som fx en koncert eller en fodboldkamp. • Portrætbilleder viser en eller flere personer. Det kunne fx være et pasbillede, klassebillede eller en selfie. Der skal være et klart formål med, at du deler et billede, og billederne skal være harmløse. Personerne på billedet ikke må føle sig udstillet, udnyttet eller krænket i fx reklame-øjemed. <p>Spørgsmålet er, hvad må man dele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Som udgangspunkt må du IKKE dele portrætbilleder uden tilladelse. • Situationsbilleder må du i mange tilfælde gerne dele, men det kræver, at billedet har et klart formål, og at der er fokus på situationen – og ikke personerne. Det er også vigtigt, at personerne på billedet, ikke føler sig udstillet. • Husk, at du altid skal spørge om lov, før du deler billeder af andre.	Plenum
2 min.	<p>Spørgsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har nogen delt portrætbilleder af jer uden at spørge? Har I selv gjort det? • Hvordan ville det være at gå hen og spørge om tilladelse hos dine venner, inden du deler et billede af dem?	Plenum
2 min.	<p>Underviser fortæller:</p> <p>Derudover skal man være bevidst om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den digitale udvikling har betydet, at det er blevet nemmere at manipulere billedmateriale. Redigerede billeder kan også ses som krænkende, og de må heller ikke deles. • Udviklingen af Deep fakes har gjort det muligt at skabe krænkende fotomateriale på baggrund af "uskyldige" billeder. Muligheden for at redigere i billedmaterialer har medført et tab af kontrol ift. ens egne billeder.	Plenum
2 min.	<p>Spørgsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi brugte tidligere ordet "krænket". Hvad betyder krænket? • Kan I forestille jer nogle situationer, hvor folk ville føle sig krænkede, hvis der blev taget billeder af dem?	Plenum

5 min	<p>Overgang: Nu skal vi kigge på et eksempel, hvor det er gået galt. Det er nemlig ikke nemt at fjerne videoer eller billeder, når de først er blevet delt på nettet. Kan I huske den her sag? Den handler om, at 1004 unge er blevet sigtet for at dele børneporno.</p> <p>Underviser fortæller:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sagen drejer sig om en sexvideo med unge på 15 år. Videoen blev delt mellem unge mange tusinde gange. Dem, der delte videoen, er nu sigtet og dømt for at dele og være i besiddelse af børneporno. • Det er et eksempel på, at vi ikke har kontrol over de ting, vi deler på internettet. Andre kan dele billeder og videoer af dig, uden at du ved det. • 969 sager er afgjort (august 2020). 334 er endt med domme for børneporno, og 444 er straffet for krænkende billeddeling. • Red Barnet mener, at dommeren i konkrete sager skal kunne beslutte, at der på trods af dom for børneporno ikke skal være plet på børneattesten.	Plenum
3 min.	<p>Spørgsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvor mange kan huske sagen? • Kan I huske, hvad den drejede sig om?	Plenum
3 min.	<p>Underviser fortæller:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umbrella-sagen handler meget om digital dannelse. • Digitaliseringen af samfundet sker så hurtigt, at det nogen gange kan være svært at vide, hvad der er rigtigt og forkert. • Nogen gange glemmer man at tænke sig om, fordi vi er blevet vant til at dele alt på de sociale medier. Det kan få store konsekvenser, når skaden er sket. • Samtidig er det svært for samfundet at nå at tilpasse lovgivningen, fordi udviklingen går så hurtigt. • Når man sigter 1004 for børnepornografi, så skyldes det, at det for nuværende er den lovgivning, som dækker situationen bedst. <p>Opsamling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er vigtigt, at vi tænker over, hvad vi videregiver på nettet. • Husk altid at bede om tilladelse, før du deler billeder af andre. • Når billeder ligger på nettet, har du ikke kontrol over, hvem der har dine billeder længere. <p><i>Fakta til underviser: Selvom den seksuelle lavalder er 15 år, må der stadig ikke deles materiale af seksuelle situationer med børn under 18 år. Det er klassificeret som børneporno.</i></p>	Plenum

3 min	<p><i>Overgang: Selvom umbrella-sagen er en ekstrem sag, så findes der mange eksempler på, at personer som os får delt billeder eller video mod vores vilje. Nu skal vi snakke lidt om, hvem der står tilbage som offer, og hvordan man håndterer at få delt billeder eller video, som man ikke har givet samtykke til.</i></p> <p>Spørgsmål:</p> <p>Hvem gjorde noget forkert i umbrella-sagen? Hvad gjorde de forkert?</p> <p>Ville I gå til jeres forældre og fortælle, hvis der var billeder af jer, I ikke ønskede, der blev delt? Ville det være pinligt, eller ville det være okay?</p> <p>Kender I eksempler fra medierne med nogen, der har oplevet noget lignende?</p> <p>Hvad tror I, man kan gøre for at bekæmpe det? Kan man bekæmpe det?</p> <p>Eksempler på piger, der er blevet delt billeder af, og som ikke vil være ofre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Simone, hvis ekskæreste delte nøgenbilleder med hendes forældre. • Tessa på DR . • Emma Holten. • Klædt af på nettet DR. • Nana.	Plenum
3 min.	<p>Underviser fortæller:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noget af det, vi skal til at lære, er, at det aldrig er offerets skyld. Det er ok at tage og få taget billeder, men det er IKKE ok at dele uden at få lov. • Nogle ting er ved at ændre sig. Lovgivningen har ændret sig. Nu er det ikke den, der har fået delt billeder af sig, der skal sørge for at få billederne fjernet. Det er den, der har delt billederne og dermed gjort noget ulovligt. • Det kan føles flovt og pinligt at få delt noget, som man ikke havde lyst til. Her er det vigtigt, at jeres forældre bakker jer op. Den flovhed, der kan være ved at få noget delt, er ikke berettiget. Hvis dine forældre ikke gør det, er det dem, der er gal på den. • Der er stadig noget vej, før samfundet ikke udskammer eller ser skævt til at tage udstillende billeder. Det har mange i de ældre generationer ikke været vant til. Det er en udvikling, der tager tid. • Men der sker gode ting i den sammenhæng. Eksempelvis med voldtægt hvor der netop er lavet samtykkelovgivning. <p>Opsamling:</p> <p>Eksemplerne her har alle haft retslige konsekvenser, men der er også masser af hverdags eksempler som fx delte dobbelthager eller billeder fra stranden. Her gælder samme regler. Man har ret til at få materiale om sig selv slettet, og det er dem, der deler uden samtykke, som gør noget forkert.</p>	Plenum

Pause – 10 minutter

Adfærdsdesign

Slide 10: Introduktion til adfærdsdesign

2 min

Overgang: Her efter pausen, skal vi snakke om noget helt andet. Vi skal snakke om adfærdsdesign. I den forbindelse vil vi komme ind på mobilregler og mobilvaner, impuls kontrol og algoritmer. En ting, der har ændret vores adfærd markant, er vores anvendelse og forhold til vores mobiltelefoner.

Underviser fortæller:

- I takt med at vi er mere og mere online, har teknologi-udviklere fundet ud af, at jo mere tid du bruger på deres medie, jo flere penge kan de tjene på dig: "Hvis noget er gratis, så er du produktet".
- Derfor er sociale medier, digitale spil, apps og hjemmesider generelt designet til, at du bliver der så længe som muligt.

Plenum

Adfærdsdesign

Slide 11: Mobilvaner

5 min

Overgang: En ting er, når vi er bevidste om vores adfærd, noget andet er de ubevidste vaner, vi har med vores mobiltelefoner. Fordi vi har svært ved at lade dem være, har de fleste skoler eller familier mobilregler. Vi skal nu undersøge lidt om, hvordan jeres forhold er til jeres mobiler.

Øvelse:

Klassen skal op at stå i lokalet. Underviser kommer med nogle udsagn, og eleverne skal så placere sig alt efter hvor høj grad svaret passer på dem. Den ene ende af klassen er 'slet ikke/meget lidt', og den modsatte ende er 'i høj grad/meget'.

- *Jeg svarer altid med det samme, når jeg modtager en besked.*
- *Jeg svarer ikke altid med det samme, når jeg modtager en besked fra én fra klassen.*
- *Jeg synes selv, at jeg bruger for meget tid online/på mobilen.*
- *Jeg kommer nogle gange til at ligge med mobilen i alt for lang tid, når jeg skal sove.*

Plenum

Adfærdsdesign

Slide 11: Mobilvaner

5 min.	<p>Løbende spørgsmål:</p> <p>Spørg eller lad eleverne snakke sammen to og to om nedenstående spørgsmål, når de er relevante undervejs i øvelsen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvorfor har du placeret dig her? • Er det en god eller en dårlig ting? Hvorfor? • Hvor hurtigt skal du svare, hvis det er din mor, der skriver? • Hvor hurtigt skal du svare, hvis det er en fra klassen, der skriver? • Forventer du, at andre skal svare lige så hurtigt? • Hvorfor er det vigtigt at svare hurtigt? • Hvilke fordele har det at være tilgængelig hele tiden, og hvilke ulemper har det? • Hvad synes du, at du bruger for meget tid på online? • Har I regler for mobil/skærm før sengetid? • Hvorfor har I disse regler, og hvem har lavet dem.	Plenum
	<p>Opsamling:</p> <p>Vi er måske mere afhængige af vores telefoner, end vi tror, og det kan have nogle utilsigtede konsekvenser (som fx søvnmangel, svært ved at koble fra).</p>	Plenum

Adfærdsdesign

Slide 12: Impulskontrol

2 min	<p><i>Overgang: En af grundene til, at vi kan have svært ved at lægge mobilen fra os, skyldes, at vores devices og apps er designet til at holde på os så længe som muligt. Det skubber til vores impulskontrol.</i></p> <p>Spørgsmål: Hvad betyder impulskontrol?</p>	Plenum
2 min	<p>Underviser fortæller:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noget tyder på, at vores mobilvaner skubber vores impulskontrol i den forkerte retning. De fleste har oplevet, at jo mere de er på mobilen, jo sværere har de ved at ligge den fra sig. • Det handler primært om, at vi frigiver et stof ved navn "dopamin", når vi oplever noget fedt eller noget, som behager os. • I et studie fra 2016 fandt en række psykologer en klar sammenhæng mellem et højt smartphoneforbrug og en forringet impulskontrol. • Bonusinfo: En dansker bruger i gennemsnit 5 timer og 7 min. på internettet hver dag.	Plenum

2 min.	<p>Spørgsmål</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har I eksempler på funktioner, der gør, at I bliver længere på et medie eller en hjemmeside? Hvad går funktionen ud på? • Hvorfor får den dig til at blive længere? • Gør I selv noget for at regulere jeres digitale brug? Fx apps der styrer tidsforbrug, regler for sig selv eller andet?	Plenum
2 min.	<p>Underviser fortæller:</p> <p>Her er eksempler på funktioner, der gør det svært at styre sin impulskontrol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Netflix har sat ventetiden ned på afspilning af næste afsnit. • Notifikationer oplyser dig om, at noget nyt er sket på et af dine sociale medier. • Streaks på snapchat. Hvis du ikke snapper med en ven hver dag, forsvinder flammen. • Likes. Du bruger tid på at tage et billede til Instagram, fordi det er vigtigt at få mange "likes" på dine billeder. Like-knappen blev introduceret første gang på Facebook den 10. maj 2009. Opfinderen (Rosenstein) ville gerne sprede mere positivitet på Facebook – siden har han fortrudt, at han har været med til at gøre brugere afhængig af denne form for social bekræftelse. <p>Opsamling:</p> <p>Næste gang du får en notifikation, så husk, at den er designet til, at du bliver hængende lidt længere.</p> <p><i>Faktaboks til underviser:</i></p> <p><i>Over en million danskere havde et forhøjet stressniveau i 2018. 623.000 angav at lide af dårlig mental sundhed, antallet af ensomme – særligt blandt unge kvinder – var rekordhøjt. 20 pct. af de adspurgte var desuden meget generet af træthed, 46 pct. havde søvnproblemer i mere eller mindre grad, og endelig var knap 330.000 mennesker meget generet af nedtrykthed, depression eller følte sig ulykkelige. Læs mere: https://jyllands-posten.dk/opinion/kronik/ECE10443517/skaermene-mindsker-vores-menneskelighed/.</i></p> <p><i>Socialt kan vi se, at det forringer de sociale kompetencer, hvis man er meget på skærmen. Herunder nedsættes evnen til empati og samspil med andre mennesker. Hjernen fungerer efter princippet use it or loose it, og derfor mister vi sociale kompetencer ved et stort skærmforbrug. Simpelthen, fordi skærmen ikke stimulerer og opøver de hjerneområder, som har med sociale kompetencer at gøre. Læs mere: www.molis.dk/nyhedsbrev-om-skaerm-og-autisme-del-1</i></p>	Plenum

2 min	<p><i>Overgang: Et andet vigtigt redskab til adfærdsdesign er algoritmer. Sociale medier prøver at holde på os så lang tid som muligt ved at vise os det, vi gerne vil se. Det, vi ser, er ikke tilfældigt. Det er styret af algoritmer, som vi skal snakke mere om nu. Algoritmer er et begreb fra matematikkens verden, og brugen af algoritmer har gjort mange ting i vores hverdag meget nemmere og bedre.</i></p> <p>Underviser fortæller:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tidligere bestod vores feed på sociale medier af opslag fra venner i kronologisk rækkefølge. De nyeste historier var øverst. • Siden har sociale medier udviklet mere komplekse algoritmer, der kan beregne, hvad du finder interessant og dermed give dig relevant indhold i dit feed – også indhold, der ikke er fra dine venner, eller noget du har liket. • Opslagene i dit feed er ikke længere kronologiske men strategisk placeret, så du bliver ved med at scrolle videre på mediet. • Der er folk, som du er venner med på et socialt medie, som du ikke ser indhold fra, selvom de ligger ting op. Det er fordi, mediet vurderer, at du ikke vil være interesseret i det, vedkommende lægger op. For bliver det kedeligt at være på mediet, smutter du.	Plenum
	<p>Spørgsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad er en algoritme? Hvad gør/kan den? • Kender I nogle gode eksempler på en algoritme? • Hvorfor kan algoritmer være gode i hverdagen? <p>Hvorfor er algoritmer gode for virksomheders markedsføring?</p>	Plenum
	<p>Underviser fortæller:</p> <p>Der er algoritmer over alt. De bruges som en digital opskrift, der beslutter, hvad der sker alt afhængig af din adfærd. Her er nogle eksempler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sodavandsmaskine: Du trykker på cola, og så kommer der cola ud af automaten. • Instagram: Du liker billeder af solnedgange og får derfor flere billeder af natur i dit feed. Du bliver bekræftet i det, du allerede kender/mener. • Fordelskundeapps: BilkaApp/Coop app. Det er bekvemt — bedre brugeroplevelse. Og de giver dig tilbud baseret på, hvad de kan se, du køber. <p>Opsamling:</p> <p>Algoritmer er ikke neutrale. Algoritmer er designet til, at vi bliver på mediet så længe som muligt. Det er det, som internetvirksomheder tjener penge på, fordi der bliver skabt data om os, når vi er på mediet. Den data kan de sælge videre.</p> <p>Store virksomheder som Google kan lave gode algoritmer, som vi gerne vil bruge. Og det tjener de så endnu flere penge på, fordi vi bruger dem.</p> <p>Du kan ikke altid vide, hvem eller hvor mange der ser dine opslag. Det afhænger af mange faktorer.</p>	Plenum

Slide 14: Digitalisering er kommet for at blive

2 min.

Overgang: Vi skal til at slutte for i dag. Vi har været godt omkring begrebet digital dannelse.

Plenum

Underviser fortæller:

Det har både handlet om:

- Hvor hurtigt den digitale udvikling går, og det er en del af alles hverdag.
- Hvad og hvor vi deler/ikke deler indhold.
- Hvad reglerne for deling er. Husk at spørge, før du deler — og husk kun at dele ting, som alle må se.
- Hvor galt det kan gå, når der deles ulovligt, som vi så i Umbrella-sagen.

Og så snakkede vi om jeres mobilvaner, og hvorfor det er så svært at lægge telefonen væk:

- Apps og platforme er designet til at fastholde vores opmærksomhed så længe som muligt.
- Det er ikke er den enkeltes "skyld", at man føler, man skal være online hele tiden. Der er mange faktorer, der styrer adfærd. Fx teknologiens muligheder, venner og families normer.
- Husk, at ingen er perfekte. Heller ikke selvom det ser sådan ud nogle gange.

2 min

Spørgsmål

- Hvad vil I fortælle jeres ven eller familiemedlem om dagens undervisning?
- Hvad har gjort størst indtryk?

Plenum

1 min

Opsamling

- Det digitale har både positive og negative påvirkninger på os.
- Social medier og smartphones kan bruges til mange gode ting, med det er også nødvendigt at vide, hvornår man ikke skal bruge dem.
- Mange tak for i dag. Jeg håber, at I har fået noget nyt at tænke over.

Plenum

